

Kerstmis 2020 zullen we niet snel vergeten

Utrecht, hoogfeest Onbevleete Ontvangenis
van de Heilige Maagd Maria – 8 december 2020

Broeders en zusters in Christus Jezus, onze Heer,

Al sinds maart beheerst het coronavirus ons leven. Gelukkig horen we inmiddels steeds meer hoopvolle berichten over vaccins tegen dit virus. Hopelijk zal er uiteindelijk voor iedereen in de loop van 2021 een vaccin beschikbaar zijn dat ons bevrijdt van de coronaviruspandemie. We zullen echter ook een groot deel van volgend jaar moeten volharden in het zorgvuldig toepassen van de voorzorgsmaatregelen: anderhalve meter afstand houden, veelvuldig de handen desinfecteren en niet samenkomen met grote groepen. Voor de een is dat gemakkelijker dan voor de ander; zo heeft de een goed gezelschap om zich heen, de ander echter weinig of in het geheel niet. De een eet er geen boterham minder om, de ander moet (inmiddels) naar de voedselbank. Onze gedachten en gebeden gaan in het bijzonder uit naar allen die ziek zijn of die niet naar buiten kunnen vanwege het risico besmet te worden. We denken ook aan degenen die een dierbare of zelfs verschillende dierbaren hebben verloren en voor wie de komende feestdagen daardoor heel anders zullen zijn dan ze gehoopt hadden. En dat geldt uiteraard ook voor degenen die hun werk zijn kwijtgeraakt, ontslagen zijn of wier bedrijf op last van de overheid gesloten is, met name de horeca en de evenementenbranche.

Bij de gedachte aan de komende feestdagen staan we ook stil bij allen die werken in de gezondheidszorg, de verpleging en ook de burgerlijke overheid, de burgemeesters, de politie, de boa's en allen die instaan voor onze gezondheid en veiligheid; dat zij het hopelijk niet te druk of te zwaar zullen krijgen. Hopelijk zullen allen de maatregelen tot voorkoming van de overdracht van het coronavirus goed naleven, vooral tot bescherming van kwetsbare mensen onder ons. Laten we het algemeen welzijn niet uit het oog verliezen dat het persoonlijk welzijn van allen in de samenleving insluit. Laten we daarom solidariteit betrachten. Ook hier gelden de woorden van Jezus uit het 25ste hoofdstuk van het Evangelie volgens Matteüs, waaruit op de laatste Zondag van het afgelopen kerkelijk jaar, het Hoogfeest van Christus Koning van het Heelal, gelezen is: "Al wat gij gedaan hebt voor een dezer minsten van mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan" (Mat. 25, 40).

Ook voor ons als Kerk zijn het bizarre en barre tijden. Zo kunnen in onze kerken ook bij de vieringen met Kerstmis naast de celebranten, voorgangers en medewerkers hooguit dertig mensen aanwezig zijn. Dat is een onwerkelijke situatie. Heel pijnlijk is het dat er dit jaar voor de meesten 'geen plaats zal zijn in de herberg.' Maar toch, om zoveel mogelijk besmettingen tegen te gaan, moeten we Kerstmis dit jaar in kleine kring vieren, zowel in de kerk als thuis.

De afgelopen weken is er heel wat onderzocht, besproken en afgestemd door de Nederlandse bisschoppen in samenspraak met de overheid met het oog op de preventie van de overdracht van het coronavirus. Ook de kerken nemen wat betreft deze preventie hun inspanningsverplichting serieus. Vervolgens hebben pastorale teams, parochiebesturen, locatieraden en pastoraatsgroepen met elkaar overlegd wat hen in hun parochie en in de afzonderlijke geloofsgemeenschappen te doen staat. En het is niet gemakkelijk om hierin keuzes te maken en pijnlijke knopen door te hakken. Iemand zei: "Als

alles achter de rug is en we gaan evalueren wat we hebben gedaan, dan hoop ik dat er eerder commentaar komt dat we te streng zijn geweest met onze maatregelen dan te slap.”

Ook koren moesten lastige keuzes maken, vooral over wie wel en wie niet zal zingen tijdens een kerstviering. Het is groots dat zovelen bereid waren hun plaats aan anderen af te staan. We willen immers allemaal graag ter ere van de Heer die voor ons mens is geworden, de vertrouwde en dierbare kerstliederen kunnen meezingen. En ook al is er begrip bij de koorleden, het voelt onwettelijk en blijft een gemis.

Een grote zorg in geloofsgemeenschappen betreft de vraag wat te doen als er (veel) mensen naar de kerk komen die zich niet hebben aangemeld, omdat zij niet weten dat we maar een beperkt aantal mensen kunnen toelaten bij onze vieringen. Het maximale aantal van dertig aanwezigen mag niet overschreden worden. Hopelijk zal er begrip zijn bij degenen die helaas niet in de kerk bij de viering aanwezig kunnen zijn. Wij nodigen hen van harte uit om de vieringen via een digitale verbinding te volgen, waar de meeste parochies voor gezorgd hebben, zich zodoende te laten bemoedigen door het voorgelezen Kerstevangelie en daarbij een geestelijke communie te doen. Op de website van ons bisdom wordt uitgelegd wat een geestelijke communie is en welk gebed daarvoor gebruikt kan worden (zie: <https://www.aartsbisdom.nl/wp-content/uploads/2020/03/Gebedskaart-corona-2020-def.pdf>).

Er zijn daarnaast mooie ideeën ontwikkeld om hen die met Kerstmis naar de kerk komen, maar helaas de toegang moet worden geweigerd, niet met lege handen naar huis te laten terugkeren. Zo zijn er geloofsgemeenschappen waar deze mensen een waxinelichtje met een kerstwens meegegeven zal worden en/of een liturgieboekje van de kerstviering met de aansporing om deze viering thuis digitaal te volgen. Degenen die helaas niet in de kerk kunnen meevieren, roepen wij op begrip en respect te tonen jegens de parochianen die het op zich hebben genomen om bij de ingang van de kerk te staan en ervoor te zorgen dat alles goed verloopt. We zijn hen dankbaar voor deze zorg.

Eveneens zijn we allen erkentelijk die ervoor zorgen dat er naast de vieringen tijdens de kerstdagen andere momenten zijn dat mensen naar de kerk kunnen komen om bij de kerststal te bidden, in het bijzonder met en voor hun kinderen en kleinkinderen, er een kaarsje op te steken en het Kerstevangelie en kerstliederen te horen.

Alle waardering hebben we voor allen die evenals de Barmhartige Samaritaan (Luc. 10, 25-37) de naasten willen zijn van wie zich dezer dagen eenzaam voelen of anderszins hulp nodig hebben, naar het voorbeeld van onze Goede Herder, die voor ons als mens geboren is in Bethlehem en zichzelf zo tot onze naaste heeft gemaakt.

Ondanks de beperkingen en moeilijkheden die er voor ons allen zijn, wensen wij u van harte een Zalig Kerstmis: dat de Heer ook in uw hart mag worden geboren. En voor het nieuwe jaar dat binnenkort aanbreekt: alle goeds, gezondheid en Gods rijkste zegen. Daar bidden we vurig voor. Laten we met deze intentie in gebed met elkaar verbonden zijn, op voorspraak van de H. Maagd Maria, de moeder van Jezus, en de H. Jozef, zijn voedstervader. Hij was de behoeder van de heilige Familie, en is nu een bijzondere patroon van Gods familie op aarde, de Kerk. Hopelijk zullen we volgend jaar Kerstmis weer als vanouds met iedereen kunnen samenkomen, om ons met de herders te scharen rond het Kind Jezus in de kribbe en in Hem God te aanbidden.

Namens de bisdomstaf,

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk
Aartsbisschop van Utrecht